

Модель реформування лісового господарства України

Ключові напрямки реформування лісового господарства України

- Комплексний перегляд законодавчої та нормативної бази на еколого-економічних засадах
- Цифровізація та доступ до лісів
- Реформування ринку деревини
- Реформа системи оподаткування лісового господарства України
- Реформа системи фінансування лісового господарства України
- Реформа державної лісової охорони
- Реформа інституційної структури управління лісами і лісовим господарством

КОМПЛЕКСНИЙ ПЕРЕГЛЯД ЗАКОНОДАВЧОЇ ТА НОРМАТИВНОЇ БАЗИ НА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗАСАДАХ

- аудит законодавчих та нормативних актів на предмет виявлення суперечливих норм, які гальмують ефективну лісогосподарську діяльність та внесення якісних змін, які базуються на еколого-економічних засадах
- впровадження екологічно орієнтованої, наближеної до природи системи лісогосподарювання

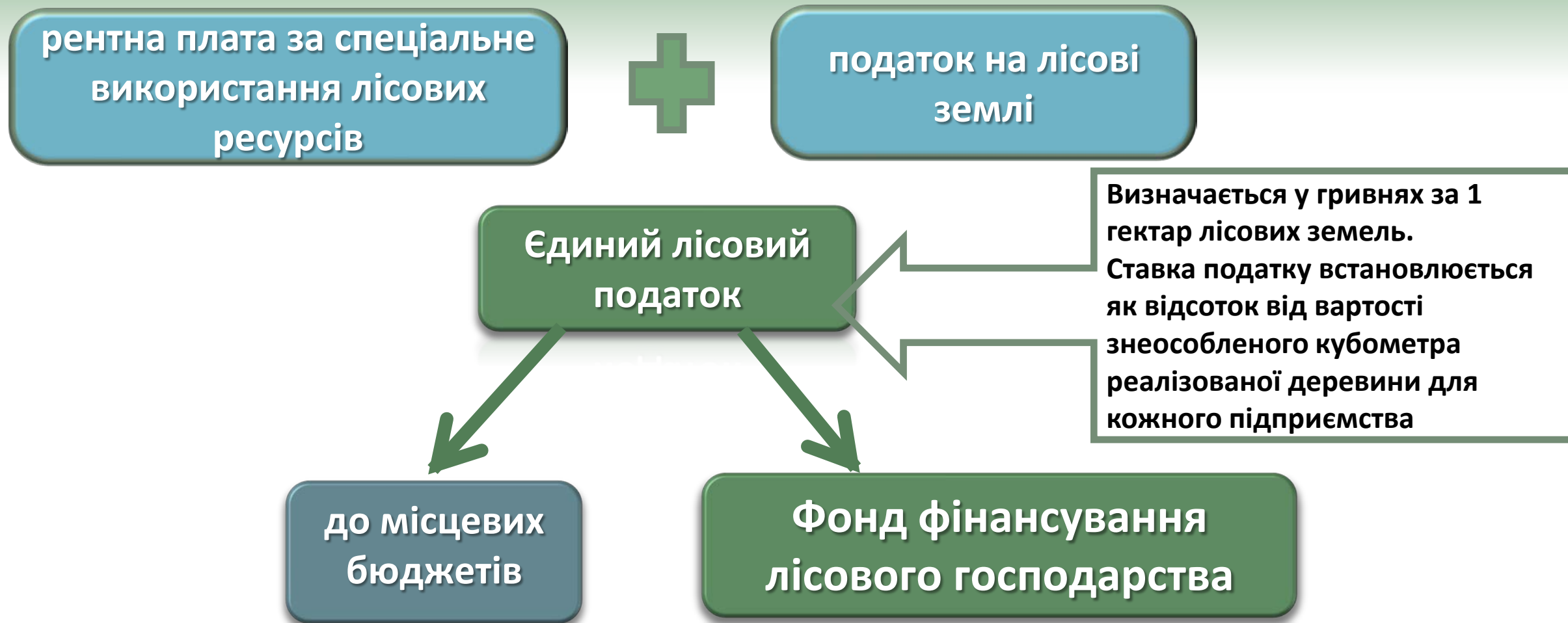
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ДОСТУП ДО ЛІСІВ

- Надання адміністративних послуг в онлайн - форматі
- Впровадження передових ГІС-технологій
- Відкритість даних щодо лісів

- Розробка та ухвалення узгодженого проекту Закону України «Про ринок деревини»

Реформа системи оподаткування лісового господарства України

Запровадження єдиного лісового податку

Реформа системи оподаткування лісового господарства України

Існуюча система оподаткування:

Система оподаткування лісового господарства базується на чинному податковому законодавстві України та містить два види податків, які є специфічними для галузі:

- ◎ рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (стаття 256 Податкового кодексу України)
- ◎ податок на лісові землі (стаття 277 Податкового кодексу України)

Недоліки існуючої системи оподаткування:

- ◎ збір за спеціальне використання лісових ресурсів нараховується за кубометр заготовленої деревини та з року в рік зростає, не враховуючи ринкової вартості самої деревини
- ◎ Податок на лісові землі створює прецедент подвійного оподаткування лісового господарства, а його розрахунок, коли за основу береться грошова оцінка площі ріллі, не має логічної прив'язки до земель лісового фонду

Реформа системи оподаткування лісового господарства України

Запровадження єдиного лісового податку

(взамін рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів та податку на лісові землі)

Об'єктом (базою) оподаткування є площа лісових земель

Звільняються від оподаткування:

- незімкнуті лісові культури
- деревостани віком до 40 років
- ліси, що є територіями об'єктами природно-заповідного фонду всіх рівнів

Ставка оподаткування визначається у гривнях за 1 гектар лісових земель

Ставка податку встановлюється як відсоток від вартості знеособленого (середньозваженого) кубометра реалізованої деревини.

Вартість знеособленого кубометра реалізованої деревини визначається за даними системи електронного обліку деревини (ЕОД), в якій фіксується вся деревина, що реалізується на ринку, для кожного лісгосподарського підприємства

Надходження від “єдиного лісового податку” направляються до:

- місцевих бюджетів
- утвореного “Фонду фінансування лісового господарства”

Реформа системи оподаткування лісового господарства України

Переваги запровадження єдиного лісового податку:

- вартість знеособленого кубометра реалізованої деревини при визначенні ставки податку дозволяє забезпечити принцип справедливості у підході до оподаткування різних за породним складом лісогосподарських підприємств
- забезпечується зв'язок податкового навантаження з кон'юктурою ринку деревини (чим вищий попит, тим вища вартість знеособленого кубометра реалізованої деревини і більший обсяг сплаченого податку, і навпаки)
- з'являється стимул для вирощування високопродуктивних насаджень, адже ставка оподаткування не залежить від обсягу вирощеної і заготовленої на гектарі деревини
- стримуватиме необґрунтований ріст цін на лісопродукцію
- слугує джерелом наповнення "Фонду фінансування лісового господарства"

Реформа системи фінансування лісового господарства України

Джерела фінансування лісового господарства

- Державний бюджет
- Фонд фінансування лісового господарства
- Місцеві бюджети
- Інші джерела

Реформа системи фінансування лісового господарства України

Джерела фінансування лісового господарства

Державний бюджет

утримання:

- центрального органу виконавчої влади у галузі лісового господарства та його територіальних органів
- установ природно-заповідного фонду
- підприємств з лісозахисту
- галузевих науково-дослідних установ
- державної лісової охорони
- лісової охорони державних лісогосподарських підприємств з обмеженим природним ресурсом (переважно Півдня та Сходу України)

фінансування:

- лісовпорядкування, державний лісовий кадастр, інвентаризація та моніторинг лісів
- створення захисних лісових насаджень (лісорозведення)
- управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду
- функціонування системи ЕОД
- лісоохоронних, лісозахисних, протипожежних заходів державних лісогосподарських підприємств з обмеженим природним ресурсом (переважно Півдня та Сходу України)

Реформа системи фінансування лісового господарства України

Джерела фінансування лісового господарства

Фонд фінансування лісового господарства

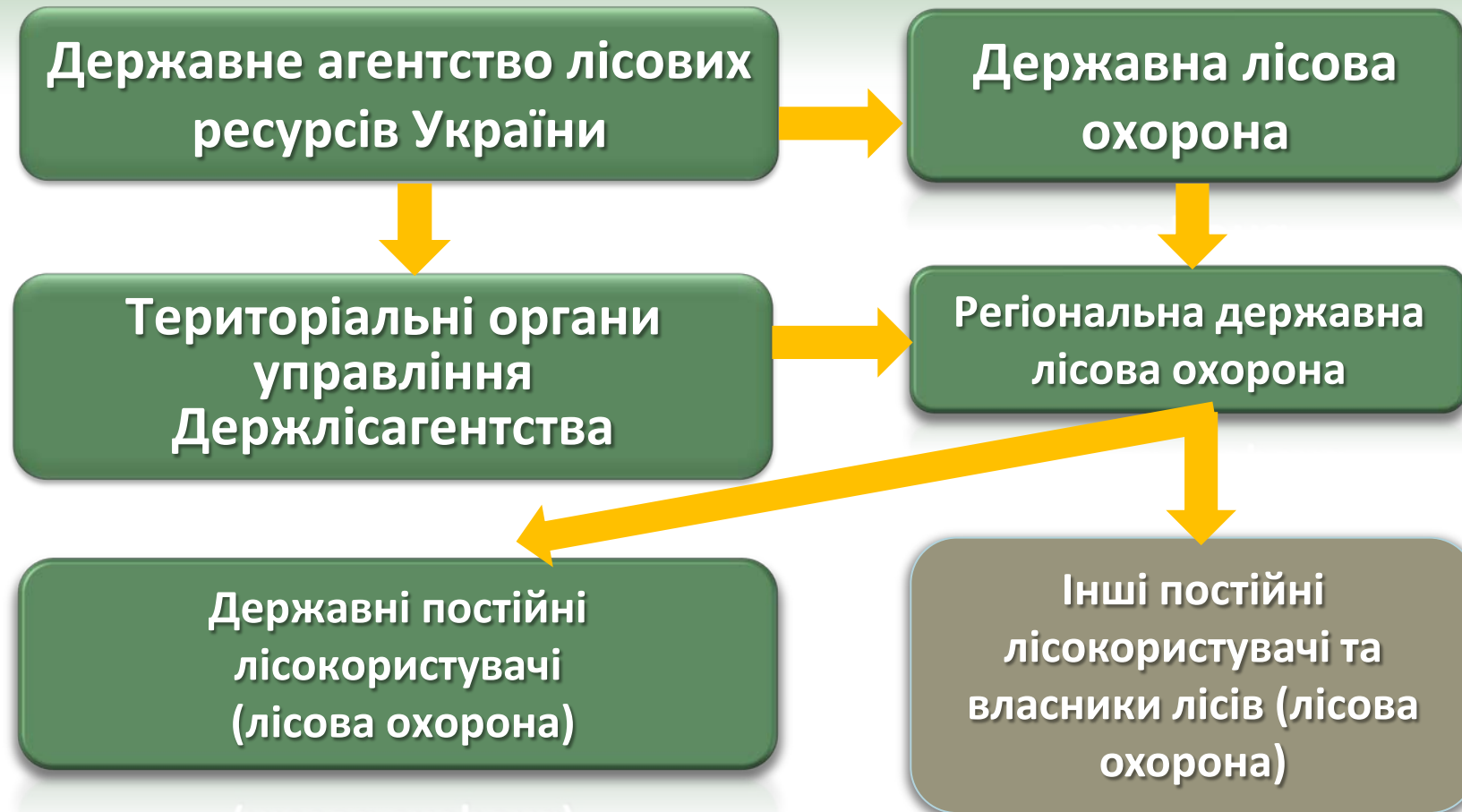
- на покриття дефіциту бюджетних коштів державних лісогосподарських підприємств переважно Півдня та Сходу України для ведення поточної лісогосподарської діяльності
- впровадження програм
 - ❑ протипожежного захисту лісів
 - ❑ ефективного лісовирощування
 - ❑ захисту лісів від шкідників і хвороб
- фінансової підтримки галузевої науки
- впровадження інноваційних технологій та здійснення інфраструктурних проектів
- інвестиції для виконання програм технічного забезпечення
- видавнича справа та промоція лісової галузі

Реформа системи фінансування лісового господарства України

Фонд фінансування лісового господарства

- Наповнення фонду здійснюється за рахунок відрахувань відсотка коштів від “єдиного лісового податку”, штрафів за лісопорушення, дивідендів та інших коштів, не заборонених чинним законодавством
- Відрахування до Фонду здійснюють усі державні лісогосподарські підприємства, що належать до сфери управління Держлісагентства

Реформа державної лісової охорони

Реформа державної лісової охорони

Структура державної лісової охорони:

До державної лісової охорони (варти) належать:

- ❑ головний інспектор державної лісової охорони (варти)
- ❑ службовці державної та регіональної лісової охорони (варти)

Державну лісову охорону України очолює головний інспектор державної лісової охорони України – Голова Держлісагентства

Державна лісова охорона регіонального рівня (при територіальних органах управління Держлісагентства), підпорядкована начальнику територіального органу

Підрозділи державної лісової охорони діють в межах території нових адміністративних районів

Реформа державної лісової охорони

Повноваження державної лісової охорони:

- складати протоколи та розглядати справи відповідно до законодавства про адміністративні правопорушення
- зупиняти транспортні засоби та проводити огляд речей, транспортних засобів, знарядь, добутої в лісі продукції та інших предметів
- у разі неможливості встановлення особи правопорушника лісового законодавства на місці вчинення правопорушення доставляти його до органів Національної поліції або в органи місцевого самоврядування для складення протоколу про адміністративне правопорушення
- вилучати в установленому законом порядку у громадян і юридичних осіб документи на лісові ресурси, добуті деревину та інші продукти лісу та знаряддя правопорушень
- надсилати у відповідні державні органи матеріали про притягнення осіб, які порушили лісове законодавство до дисциплінарної, адміністративної і кримінальної відповідальності
- подавати позови до суду про відшкодування втрат лісгосподарського виробництва, повернення самовільно або тимчасово зайнятих лісових ділянок
- інші повноваження відповідно до законодавства

Реформа державної лісової охорони

Лісова охорона постійних лісокористувачів та власників лісів:

- здійснює моніторинг лісів
- здійснює патрулювання лісів
- інформує державну лісову охорону та правоохоронні органи про незаконні рубки, крадіжки деревини, факти браконьєрства

Реформа державної лісової охорони Забезпечення виконання повноважень державної лісової охорони (варти)

Для виконання своїх повноважень державна лісова охорона забезпечується:

- форменним одягом
- транспортними засобами з їх належним матеріально-технічним забезпеченням
- табельною зброєю та засобами індивідуального захисту
- засобами фото- та відеофіксації
- іншими засобами, необхідними для виконання повноважень

Реформа державної лісової охорони Соціально-правовий захист посадових осіб державної лісової охорони:

- держава гарантує захист честі, гідності, здоров'я, життя, майна посадових осіб державної лісової охорони і членів їх сімей від злочинних посягань та інших протиправних дій
- посадові особи державної лісової охорони підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства
- державна грошова допомога родині у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності посадової особи державної лісової охорони під час виконання нею посадових обов'язків
- шкода, заподіяна знищенням або пошкодженням майна, посадової особи державної лісової охорони чи членів її сім'ї у зв'язку з виконанням нею службових обов'язків, компенсується в повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України з наступним стягненням цієї суми з винних осіб
- інші пільги і компенсації, передбачені законодавством

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ Формування державної лісової політики

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ Формування державної лісової політики

- **Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України** забезпечує формування державної лісової політики в галузі лісового господарства у співпраці із зацікавленими сторонами

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Державний контроль

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Державна екологічна інспекція України

Державне агентство лісових ресурсів України

Державні постійні лісокористувачі

Інші постійні лісокористувачі та власники лісів

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ Державний контроль

- ◎ **Державна екологічна інспекція України** - здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, охорони, захисту, використання і відтворення лісів, ведення мисливського господарства та здійснення полювання, збереження, відтворення і невиснажливого використання біологічного та ландшафтного різноманіття, раціонального використання, відтворення і охорони об'єктів тваринного та рослинного світу

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Реалізація державної лісової політики

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Реалізація державної лісової політики

Державне агентство лісових ресурсів України:

- як центральний орган виконавчої влади забезпечує реалізацію сформованої Мінідовкілля державної лісової політики у лісах всіх форм власності
- здійснює координацію роботи обласних господарських об'єднань, галузевих наукових установ, закладів підвищення кваліфікації працівників галузі, лісовпорядних та лісозахисних організацій та інших підприємств безпосереднього підпорядкування

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

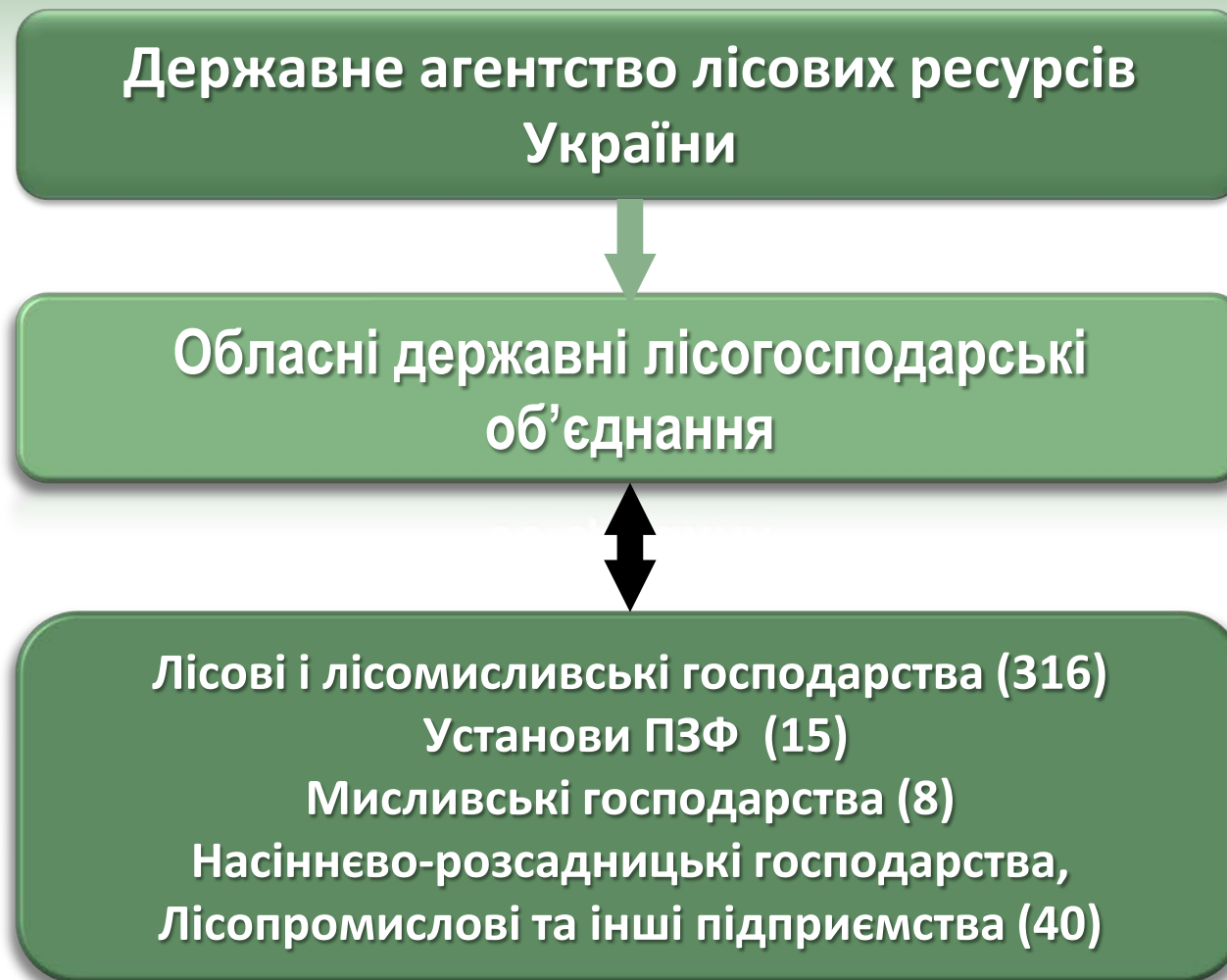
Реалізація державної лісової політики

Територіальні органи лісового та мисливського господарства

- забезпечують реалізацію державної лісової політики на відповідній території
- забезпечують розробку та реалізацію регіональних цільових програм розвитку лісового та мисливського господарства, охорони біорізноманіття у лісах
- забезпечують надання адміністративних послуг у сфері лісового та мисливського господарства, зокрема видачу дозволів на проведення рубань усіх видів
- забезпечують відомчий контроль за додержанням норм, правил та інших нормативно-правових актів з ведення лісового господарства
- виконують функції державної лісової та мисливської охорони, яка виводиться із структури державних лісогосподарських підприємств

ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ І ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Ведення господарської діяльності

Ведення господарської діяльності

Обласні державні лісогосподарські об'єднання

- Утворюються за рішенням КМУ або ДАЛРУ та діють на підставі статуту, який затверджується органом, що прийняв рішення про утворення (глава 12 Господарського кодексу України)
- Координують діяльність підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Держлісагентства, крім підприємств, установ, організацій, які безпосередньо підпорядковуються Держлісагентству
- Забезпечують реалізацію інвестиційних проектів з метою впровадження нових (природозберігаючих) технологій і передового досвіду
- Координують забезпечення сировиною споживачів

Ведення господарської діяльності

Державні лісогосподарські підприємства, установи природно-заповідного фонду та інші підприємства

- забезпечують ведення лісового господарства на наданих у постійне користування землях
- здійснюють заходи із збереження біологічного різноманіття
- впроваджують екологічно орієнтовану, наближену до природи систему лісогосподарювання, нові (природозберігаючі) технології і передовий досвід ведення лісового господарства
- забезпечують функціонування лісової охорони з метою захисту лісів від шкідників та хвороб, незаконних рубок та інших лісопорушень, боротьбу з браконьєрством та охорону лісів від пожеж
- здійснюють ведення мисливського господарства на наданих у користування мисливських угіддях
- забезпечують сировиною споживачів, зокрема деревиною для соціальних потреб

Ведення господарської діяльності

Зміна структури державних лісогосподарських підприємств:

- виконання комплексу лісогосподарських та лісозаготівельних робіт на конкурсних засадах суб'єктами підприємницької діяльності
- виконання окремих видів лісогосподарських робіт штатними працівниками
- відокремлення від державних лісогосподарських підприємств структурних одиниць, що займалися переробкою деревини (протягом перехідного періоду до 5 років)

ЗМІНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКІ НЕОБХІДНІ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМИ

- Розробка та схвалення Закону України «Про основні засади державної політики у сфері лісових відносин»
- Внесення змін до Лісового кодексу України з метою зміни підходів в управлінні шляхом розмежування дозвільних функцій та контролю, відокремивши їх від господарської функції постійних лісокористувачів, зокрема врегулювання питань, пов'язаних з функціями державної лісової охорони та її соціального захисту, видачі дозвільних документів на здійснення заготівлі деревини
- Внесення змін до Податкового кодексу України щодо системи оподаткування в лісовому господарстві
- Розробка та схвалення Закону України «Про державний фонд фінансування лісового господарства»

МОДЕЛЬ РЕФОРМУВАННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Дякую за увагу!